

DE LAUWERT GAZET 6

november - december 2024

KLASSESTRIPS
VOOR
KLASSELEZERS
WWW.LAUWERT.COM

Een Nacht met Jou, een wraakroepende pageturner

nieuw in december > pagina 16

Interview met Denoël
de tekenaar van *Herr Doktor* > pagina 8

VOORWOORD

Beste lezer,

De feestdagen staan voor de deur, en ook dit jaar maken we er bij Lauwert Uitgeverij een waar stripfeest van! Met veel plezier voegen we nog enkele schitterende titels toe aan onze catalogus voor november en december, zodat stripfanaten volop kunnen genieten van nieuwe ontdekkingen. We willen dat deze feestmaanden niet alleen gevuld zijn met cadeautjes, maar ook met de magie van nieuwe verhalen en auteurs.

Wat ons bijzonder blij maakt, is de feedback van onze trouwe lezers. Steeds meer horen we hoe onze strips hun leeswereld hebben verbreed. Het is soms spannend om een nieuw genre te proberen, maar telkens weer vernemen we hoe enthousiast lezers zijn na die eerste kennismaking. Dat is precies wat we willen bereiken: durven ontdekken, nieuwe avonturen beleven, en genieten van het beste dat de stripwereld te bieden heeft.

Dit jaar sluiten we feestelijk af met een prachtige mix van genres, stijlen en

auteurs die je stripcollectie zeker zullen verrijken. En geloof ons: het nieuwe jaar belooft nóg meer verrassingen, waar we eind december meer over zullen vertellen.

We wensen iedereen schitterende feestdagen vol stripplezier. Geniet van al het moois dat we dit najaar presenteren en ontdek jouw nieuwe favorieten!

Met vriendelijke groet,

het team van De Lauwert Gazet

VERSCHENEN IN DE VORIGE MAANDEN

Compleet verhaal.

Deel 1 van trilogie.

Deel 1 van tweeluik.

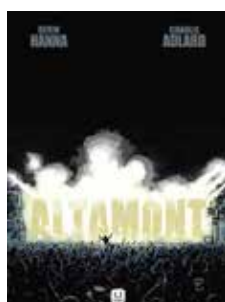
Compleet verhaal.

Deel 2 van vierluik.

Deel 3 van vierluik.

Compleet verhaal.

Compleet verhaal.

Compleet verhaal.

Compleet verhaal.

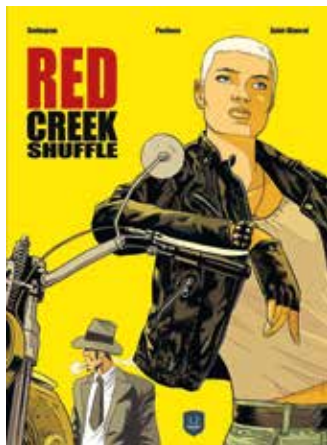

Deel 2 van tweeluik.

Compleet verhaal.

DE PERS OVER ONZE STRIPS

"Het resultaat is een parodistische en fantastische thriller binnen een serieuze setting waarbij een kritische blik op de consumptiemaatschappij van de 50-er jaren niet geschuwd wordt."

– Striptip.nl

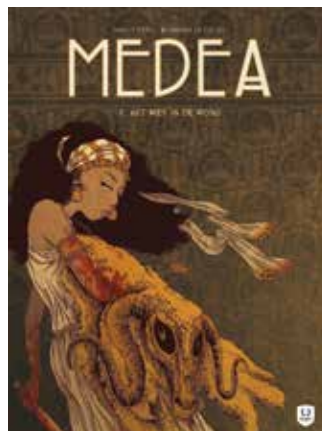

"Wie op basis van deel 1 (speeddate) dacht een SF-verhaal te lezen te krijgen komt van een koude kermis thuis. Dit slot van het tweeluik doet eerder denken aan thriller in de trant van Fargo en True Detective dan aan ruimteschepen. En dat is op zich prima gedaan: een interessante rurale setting met veel suspense. Al is niet altijd even duidelijk wie de verdachten precies zijn. Dat aan het eind de link met het eerste deel opgehelderd wordt, voegt een extra dimensie toe."

– Striptip.nl

"Hope One is een strip die zich niet zomaar laat doorgronden, maar wie de tijd neemt, wordt beloond met een sfeervol, zij het wat ingetogen verhaal. Het is een koude, kille wereld die Fane schetst, zowel in de ruimte als op aarde, en die zul je niet snel vergeten."

– 9ekunst.nl

"In dit tweede deel worden nog wat meer elementen uit de Griekse mythologie toegevoegd, met Isaon en de Argonauten en het gulden vlies. Le Callet geeft verder invulling aan het levensverhaal van de heks Medea: boeiend en intrigerend zonder dat het een lesje wordt. De verfijnde tekeningen van Peña en donkere inkleuring passen hier uitstekend bij."

– Striptip.nl

"De Patiënt doet denken aan Monster, de mangaserie van Naoki Urasawa, door de combinatie van ethische dilemma's in de gezondheidszorg en patiënten die mentaal soms gewiekster zijn dan het zorgpersoneel."

– Knack Focus

"Veel klassieke elementen zijn aanwezig: moed, eer, trouw, wraak. Maar ook de liefde, die in verschillende vormen aan bod komt. We zien de mens in al haar verschijningen voorbij komen, met genoeg opvallende, uitgesproken karakters. De tekeningen zijn van goede kwaliteit en sfeervol ingekleurd. Topper!"

– Striptip.nl

"Een speels verhaal, met serieuze momenten maar ook veel vrolijkheid. De filosofische insteek zet je aan het denken over leven en dood, en over het alledaagse. De tekeningen zijn met vlotte pen neergezet en benadrukken vooral de luchtige kant. Het geheel is prikkelend, amusant en laat je niet onberoerd. Prachtig!"

– Striptip.nl

"Het scenario steekt ingenieus, soms een tikje ingewikkeld in elkaar. We hadden een tweede leesbeurt nodig om door het bos alle bomen te zien. Het is een graphic novel waarvoor men echt moet gaan zitten. Een aanrader. (...) We voelen de psychische en fysieke repressie van het regime en het begin van een bundeling van anti fascistische gevoelens. Contrapaso is een uniek document over een stukje Spaanse geschiedenis."

– Sprokkels-en-brokkels.be

Een onvergetelijke vertelling, een fascinerende roman van Guillaume Musso, meesterlijk bewerkt door Miles Hyman.

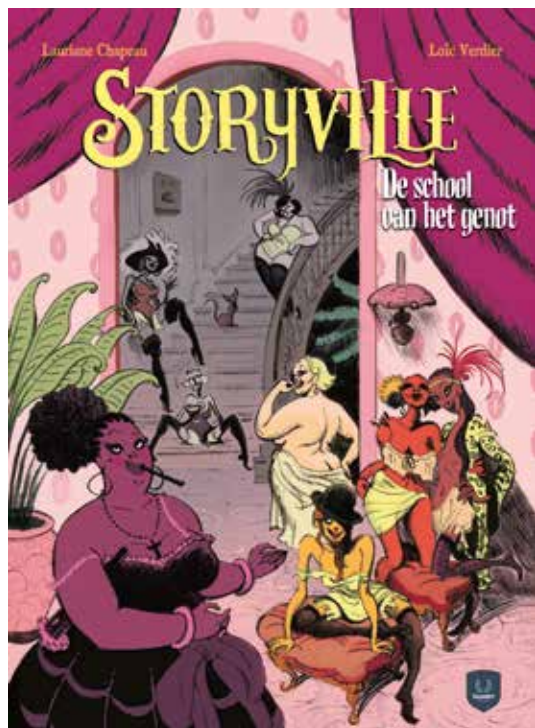
Na drie veelgeprezen romans te hebben gepubliceerd, kondigt de gevierde auteur Nathan Fawles aan dat hij stopt met schrijven. Hij trekt zich terug op Beaumont, een ongerept en prachtig eiland voor de kust van de Middellandse Zee.

Twintig jaar later, terwijl zijn romans de lezers blijven boeien, komt Mathilde Monney, een jonge journalist, op het eiland aan, vastbesloten om zijn geheim te ontdekken. Er begint een gevaarlijke confrontatie tussen hen, waarbij waarheden en leugens botsen, waarbij liefde en angst elkaar raken...

door Miles Hyman naar de roman van Guillaume Musso | 192 pagina's | hardcover | 36,95 euro | 23,5 x 31 cm | ISBN: 9789083452340 |

Een vrolijke fabel over de zoektocht naar vrouwelijk genot in een bordeel. Met passie en plezier verteld.

New Orleans, 1917. Santa Maria Del Sol, een pittig meisje van 17, woont samen met haar moeder en twee broers. De broers zijn onbeduidende dranksmokkelaars en komen vaak in Storyville, de rosse buurt, en in het bijzonder in een van de juweeltjes: het bordeel van de imposante Madam Lala, de "Make love to me baby"! Bij het horen van die naam huivert Santa van jaloezie. Ze is nog maagd, maar verkent haar zintuigen volop. Geïntregeerd door deze wereld die ze zich kleurrijk voorstelt, begint ze van prostituees te dromen zoals anderen van prinsessen dromen. Wat gebeurt er boven, hoe doen de meisjes het?

Een tragedie brengt haar ertoe om het bordeel te betreden. Er staat haar een ontgoochelende ervaring te wachten... Want wat ze zich voorstelde als een oord van genot, heeft heel weinig gemeen met de vrouwen die dat verschaffen. Om de situatie te verhelpen, heeft Santa besloten om de eerste school op te richten waar je kan leren hoe je moet genieten! Heeft ze zonder het te beseffen zojuist een revolutie ontketend en de weg vrijgemaakt voor vrouwelijke emancipatie? En in welke mate reageren de mannen om haar heen?

door Loïc Verdier en Lauriane Chapeau | 104 pagina's | hardcover | 29,95 euro | 19,5 x 26,5 cm | ISBN: 9789083452364 |

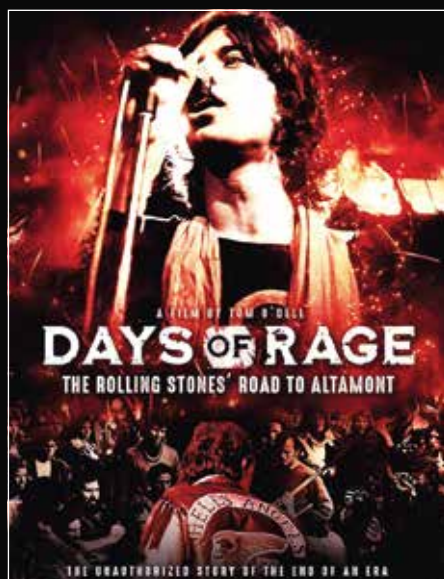
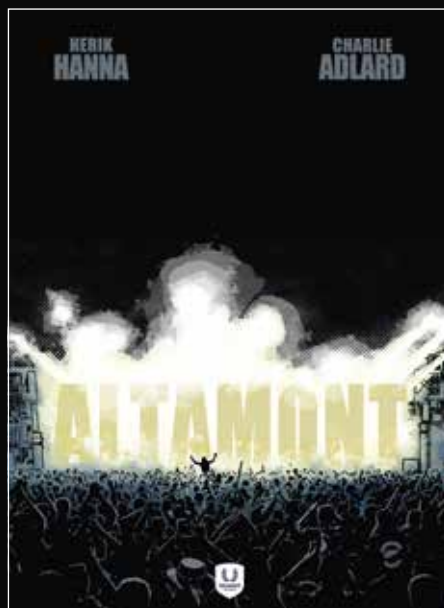

EERDER VERSCHENEN

December 1969. Altamont, een nieuw muziekfestival in Noord-Californië, was het geesteskind van The Rolling Stones, die hoopten hun Amerikaanse tour af te sluiten met een concert dat het Westkust-equivalent van Woodstock zou zijn, zowel in omvang als in geest. Maar in tegenstelling tot Woodstock, dat het resultaat was van maandenlange zorgvuldige planning door een team van goed gefinancierde organisatoren, was Altamont een grotendeels geïmproviseerde aangelegenheid waarvoor slechts enkele dagen voor het evenement nog niet eens een definitieve locatie was vastgelegd.

Het was pas op donderdag 4 december 1969 dat de organisatoren de locatie van de Altamont Speedway kozen voor een gratis concert dat toen gepland stond met Santana, Jefferson Airplane, Crosby, Stills, Nash and Young en Grateful Dead, allemaal in het voorprogramma van de Stones. Bij het evenement zouden ook enkele tientallen leden van de motorbende van de Hells Angels fungeren als informeel beveiligingspersoneel in ruil voor 500 dollar aan bier als dank.

Het was al donker tegen de tijd dat de voorlaatste act van het concert, Grateful Dead, zou optreden. Maar de Grateful Dead hadden het plein al verlaten uit bezorgdheid over hun veiligheid toen ze hoorden dat Jefferson Airplane-zanger Marty Balin bewusteloos was geslagen door een van de Hells Angels tijdens een ruzie tijdens het optreden

van zijn band. Het was echter tijdens het optreden van The Rolling Stones dat de 21-jarige Hells Angel Alan Passaro de 18-jarige Meredith Hunter, die met een wapen zwaaide, doodstak op slechts 20 meter voor het podium waar Mick Jagger *Under My Thumb* aan het spelen was. The Rolling Stones waren zich er niet van bewust dat er iemand was overleden en voltooiden hun optreden zonder verdere incidenten, waarmee een einde kwam aan een tumultueuze dag waarop ook drie sterfgevallen en vier geboortes plaatsvonden.

De moord op Meredith Hunter in Altamont werd gefilmd in *Gimme Shelter*, de documentaire over de tournee van de Stones in 1969 door Albert en David Maysles en Charlotte Zwerin. De docu opent met Mick Jagger die de beelden enkele maanden later bekijkt in een montagekamer. In de jaren daarna heeft Jagger niet publiekelijk gesproken over de moord, waarvoor Passaro werd berecht maar vrijgesproken op grond van zelfverdediging.

Op Prime Video is ook Tom O'Dells documentaire *Days of Rage: The Rolling Stones' Road to Altamont* te bekijken. Bij Lauwert Uitgeverij verscheen in september het stripverhaal *Altamont*, door Charlie Adlard (*Walking Dead*) en Herik Hanna (*Detectives*) dat de ramp van Altamont als achtergrond gebruikt voor een drama bij een groepje concertbezoekers.

Bron: History.com

door Charlie Adlard en Herik Hanna | 136 pagina's | hardcover | 32,95 euro | 19,5 x 26,5 cm | ISBN: 9789464985351 |

Tekening gemaakt als eerbetoon aan de slachtoffers van de aanslagen op de kerstmarkt in Straatsburg op 11 december 2018.

INTERVIEW MET RÉGIS PARENTEAU-DENOËL, TEKENAAR VAN HERR DOKTOR

1940. Martin is dokter in Straatsburg. Zijn vrouw, Elisabeth, is Joodse. Wanneer de Duitsers Frankrijk binnenvallen, stuurt hij haar samen met hun dochter naar Parijs. Maar de antisemitische vervolgingen maken het leven in de bezette hoofdstad steeds moeilijker. Bovendien wordt Martin naar het oostfront gestuurd. Het lot zal hem via de Berghof naar de ruïnes van het totalitaire regime in Berlijn brengen. Om menselijk te blijven in de onmenselijkheid van de oorlog moet hij zich voortbewegen op de flinterdunne lijn tussen zijn ethiek en de wrange werkelijkheid van de wereldbrand. **Het aangrijpende *Herr Doktor*, door tekenaar Régis Parenteau-Denoël en scenarist Jean-François Vivier, verscheen in 2015 oorspronkelijk als een Franstalig deel 1 bij uitgeverij Artège. Het vervolg kwam niet afzonderlijk uit, maar werd meteen met deel 1 gebundeld door Plein Vent in 2021. Die versie heeft Lauwert Uitgeverij vertaald in het Nederlands. We presenteren je een interview met Denoël.**

Kan je ons iets over jezelf vertellen?

DENOËL: “Ik ben geboren in Versailles in 1970 en volgde een opleiding striptekenen aan de CFT Gobelins tussen 1991 en 1994. Ik heb altijd een passie gehad voor tekenen. Ik heb van jongs af aan een passie gehad voor tekenen, maar ook voor geschiedenis, en sinds 2012 heb ik deze passies kunnen verenigen door middel van strips.”

Waar komt je passie voor geschiedenis vandaan?

DENOËL: “Versailles is een stad die mensen aanmoedigt om zich voor geschiedenis te interesseren, en de tv-series die ik als kind keek, zoals *Vidocq* en *Les Brigades du Tigre*. Ik herinner me een film over de nederlaag van Fachoda, waarvan de muziek een diepe indruk op me maakte. Ik denk dat ik omringd ben door mensen die van geschiedenis houden. Het is een kwestie van doorgeven, en strips zijn daar een uitstekend medium voor, en bovendien een uitzonderlijke bron van verhalen!”

Wat voor soort lezer was je als kind? Wie waren je favoriete auteurs toen en wie zijn dat nu?

DENOËL: “Als kind las ik *Kuifje*, *Asterix*, *Alex*, *Blake en Mortimer* — de klassiekers! Sindsdien heb ik veel andere dingen ontdekt, maar mijn smaak is eclectisch.

Ze variëren van Jean-Pierre Gibrat tot Alan Moore, van Bill Waterson tot Chris Ware, via Will Eisner en Maurice Tillieux... Maar ik lees meer boeken dan strips, je moet je verbeelding voeden. Afgezien van strips heb ik altijd van lezen gehouden, wat me onvergetelijke momenten heeft gegeven dankzij John Steinbeck, André Dhôtel, Marcel Aymé of Fenimore Cooper...”

Was strips maken een kinderdroom?

DENOËL: “Ja, ik tekende mezelf als een volwassen striptekenaar. Vanaf mijn zevende vertelde ik over mezelf met verhalen in plaatjes, dus ik kan wel zeggen dat ik een kinderdroom verwezenlijk.”

Was het een zware strijd om striptekenaar te worden?

DENOËL: “Het is een moeilijke, maar spannende baan. Ik had het geluk om op mijn vijftiengste een contract te kunnen tekenen bij Glénat (voor deel 1 van *Ombres et Lumière*, dat zich afspeelt in het zeventiende-eeuwse Versailles, red.), maar daarna volgden tien jaar van projecten zonder dat ik een uitgever vond. Via uitgeverij Une Idée Bizarre keerde ik terug naar het stripverhaal, met de publicatie van *Sur les Pas dell'Arte* (deel 2 van *Ombres et Lumières*, red.). Sindsdien heb ik een reeks albums gepubliceerd bij Artège: *Cathelineau* (2013) *Herr Doktor* (2015) en *Franz Stock* (2016).”

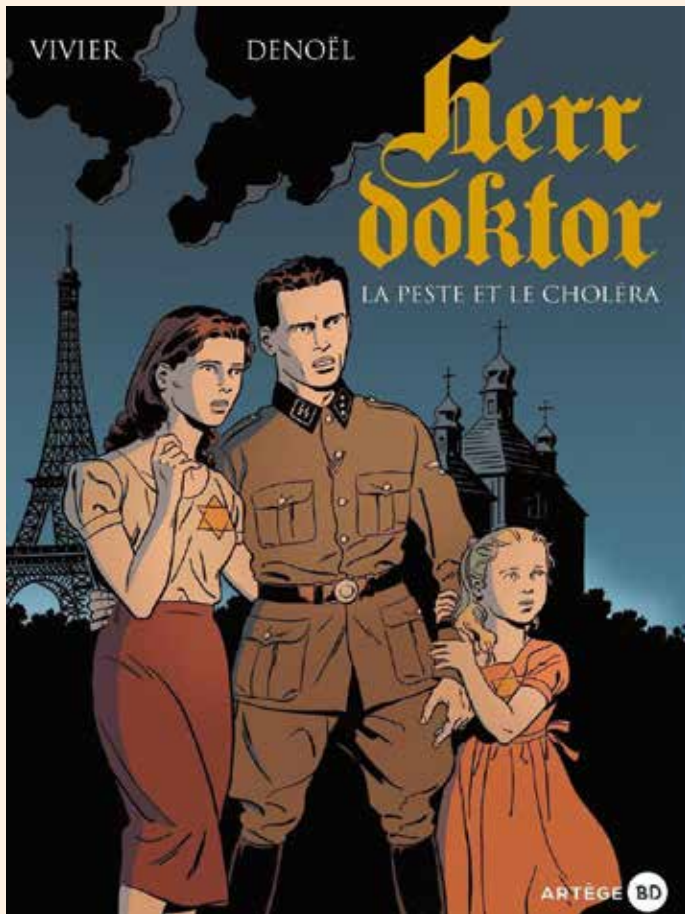
Wat zijn de grote vreugden en moeilijkheden als striptekenaar?

DENOËL: “De vreugden: een contract tekenen bij een uitgever, een album afmaken dat een jaar van je leven in beslag neemt en het album vasthouden. Ik hou van albums en lezers ontmoeten.

De moeilijkheden: alleen werken kan een echte last zijn. Je hebt een goede zelfdiscipline nodig, die wordt afgezwakt door de samenwerking met de scenarist en de inkleurder. De tijdsbesteding en het lage inkomen. Om de eindjes aan elkaar te knopen, moet je vaak extra opdrachten aannemen.

Herr Doktor verscheen in oktober als hardcoveralbum. Het telt 112 pagina's en kost 27,95 euro.

Cover van het Franse deel 1.

tact met me op, bedankte me en vertelde me het aangrijpende verhaal van haar ooms die aan het oostfront stierven. Als dit werk over de herinnering aan onze geschiedenis vandaag weerklank kan vinden, zouden we heel blij zijn.”

Wat interesseerde je in het lot van de dienstplichtige dokter?

DENOËL: “Ik wist eigenlijk niets over het onderwerp en ik vond dat het tragische lot van deze *malgré-nous* recht moest worden gedaan, zonder zwart-wit te worden of een mengelmoes aan beelden te gebruiken.”

Hoe heb je het verhaal, dat stevig geworteld is in de geschiedenis, benaderd? Wat waren je belangrijkste iconografische bronnen?

DENOËL: “Documentatie was cruciaal. Ik begon met het lezen van Henri Amouroux's *La Vie des Français sous l'Occupation*, Guy Sajers *Le Soldat Oublié* (een soldaat uit de Elzas aan het oostfront) en een aantal films: *Le Vieux Fusil*, *Le Silence de la Mer*, *Croix de Fer*, *Jeux Interdits*, *L'Armée des Ombres*, *M. Klein*,... evenals André Zucca's kleurenfoto's van de bezetting.”

Maar aan het eind van de dag geeft het je voldoening om te doen waarvoor je voorbestemd bent en je passie te delen.”

Hoe is *Herr Doktor* met Jean-François Vivier tot stand gekomen?

DENOËL: “Het is een verhaal dat hij vijftien jaar geleden schreef, maar dat nog geen uitgever had gevonden. Omdat ik gepassioneerd ben door de Tweede Wereldoorlog stelde hij dit scenario voor, dat ik in één ruk las en me meteen aangreep. Ik kon me het verhaal heel goed inbeelden, wat een heel goed begin is. Een achternicht van een *malgré-nous* (een omschrijving voor Franse burgers uit de Elzas en het departement Moezel in Lotharingen die na de annexatie van nazi-Duitsland gedwongen werden dient te nemen in het Duitse leger, red.) nam con-

Hoe ga je meestal te werk bij het casten van je hoofdpersonages?

DENOËL: “Voor Martin Wisenfall heb ik me laten inspireren door de jonge stripteekenaar Jacques Martin, die ook in Straatsburg is geboren, net als de held. Voor Solange was dat Brigitte Fossey in *Jeux Interdits*. Verder hebben historische foto's me geholpen, zoals het echtpaar Oléron en inspecteur Boher van de Gestapo.”

Coverontwerpen. Deze vind je ook terug op de bonuspagina's van het album.

Ook de op deze pagina verzamelde ontwerpschetsen en illustraties maken onderdeel uit van het grafisch dossier aan het eind van het album *Herr Doktor*.

ik een beter idee krijg van wat werkt en wat niet. Er kan wat getoucheerd worden aan de tekst of een houding. Dan volgt het inktten. De proeflezer keurt de tekst goed en de geïnkte platen gaan naar de fotograaf, die onberispelijke scans aflevert. Ik kan er dan de laatste hand aan leggen.

Daarna stuur ik de bestanden naar de inkleerder met aanwijzingen voor sfeer, licht en documentatie van de betreffende pagina's. Ten slotte is het de beurt aan de drukker na het werk van de vormgever voor de opmaak van het album."

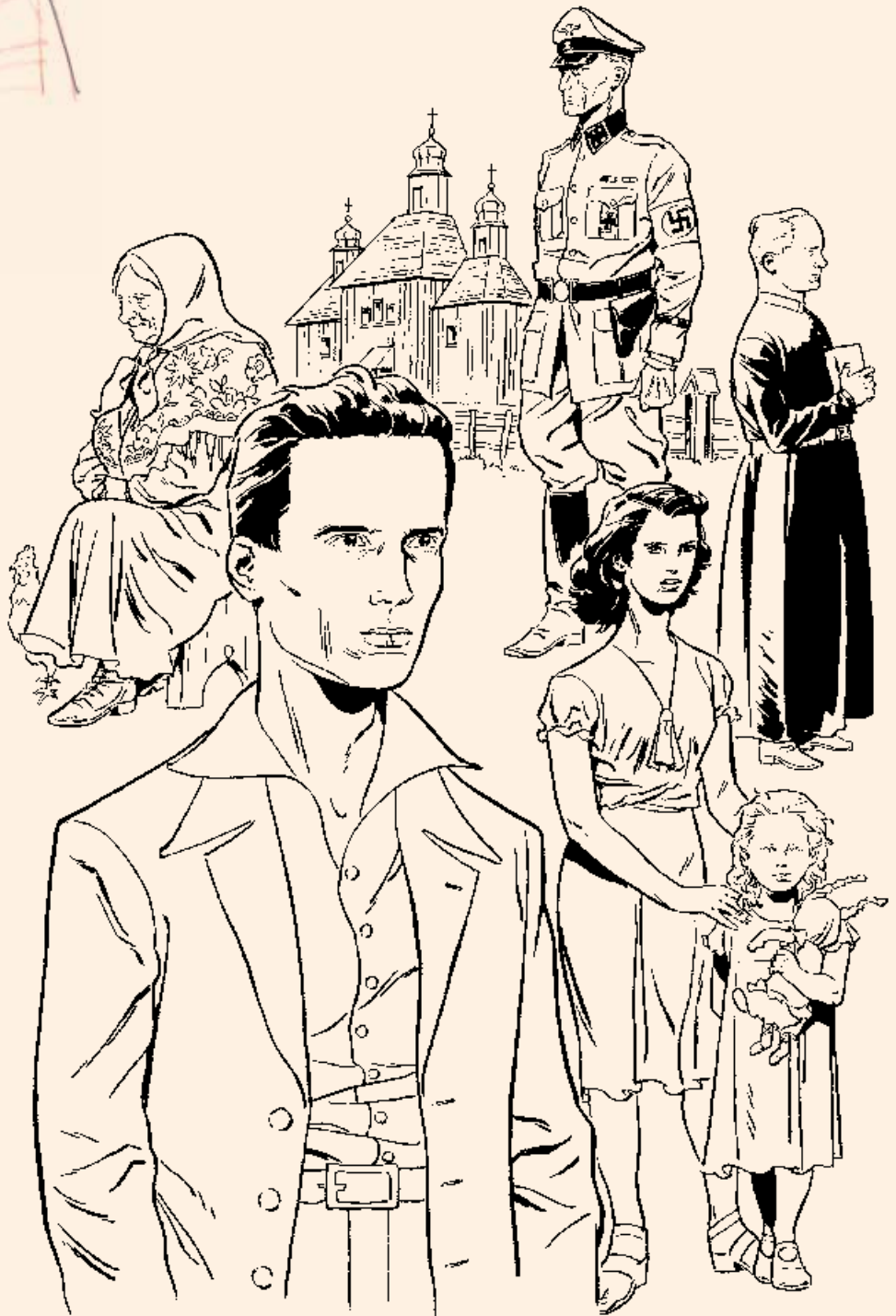
Welke fase vind je het leukst?

DENOËL: "De schetsen en potloodtekeningen, wanneer het verhaal vorm krijgt en de personages tot leven komen. Daar is de eerste impuls!"

© Laurent Ehrhardt, sdimag.net

Hoe heb je je werk met Jean-François Vivier georganiseerd, van de synopsis tot de voltooide pagina's? Wat waren de verschillende fases in de ontwikkeling van het album?

DENOËL: "Jean-François geeft me een volledig scenario en ik leg hem de grafische lay-out voor terwijl ik bezig ben, of soms verander ik de lay-out om het ritme of de compositie van de pagina aan te passen... Dan volgt het potloodtekenen, waardoor

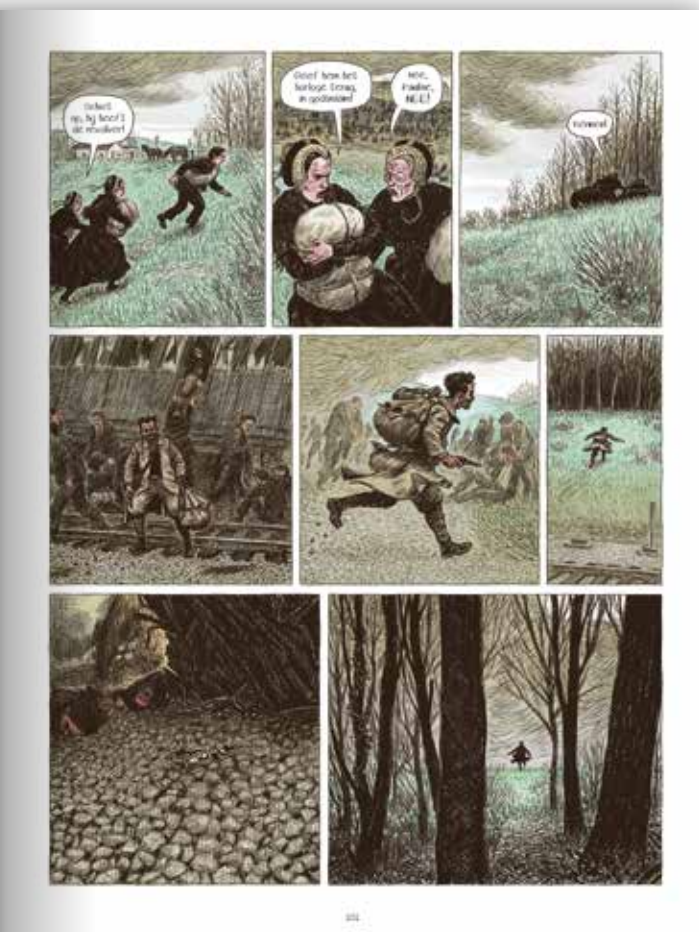

Deel 1 van een avontuurlijk tweeluik vol gevaren voor twee ondernemende vrouwen. Door de auteur van *De Vrouw met de Ster*.

Savoie, 1920. Blanca en Pauline zagen hun mannen op miraculeuze wijze ongedeerd terugkeren uit de oorlog, maar hun geluk was op en ze stierven kort daarna. De twee vrouwen besluiten hun lot in eigen handen te nemen en hun dorp te verlaten. Het grote avontuur begint: een onvermijdelijke overgangsreis, bezaaid met obstakels, op weg naar sociale en menselijke bevrijding.

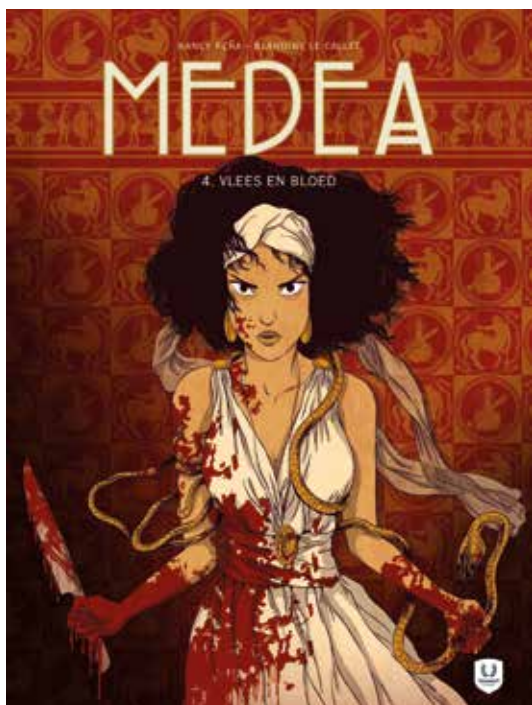
door Anthony Pastor | 128 pagina's | hardcover | 29,95 euro | 23,5 x 31 cm | ISBN: 9789083452371 |

© Casterman, Nancy Peña, Blandine Le Callet

Gratis geïllustreerd dossier van 16 pagina's met het ABC van Medea.

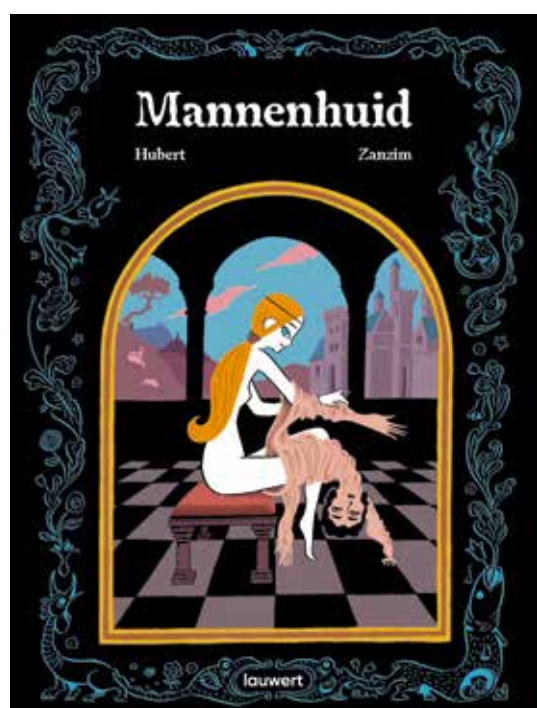
Extra dik slotakkoord van de Griekse tragedie.

Wie was Medea echt? Een liefhebbende moeder en een minnares die haar verlangens omarmde, alleen om op een dwaalspoor gebracht te worden door haar passie? Een vrije vrouw die de tirannie van mannen weigerde? Een barbaar die de beschaafde wereld van de Grieken kwam verwoesten? Een angstaanjagende heks, meester van occulte krachten? Of gewoon een monster? Om dit mysterie te ontrafelen, hebben romanschrijfster Blandine Le Callet en tekenares Nancy Peña ervoor gekozen ons Medea zelf te laten horen: voorbij de laster en verdraaiingen door de tijd vertelt Medea ons haar ware verhaal, van de weelderige tuinen van haar jeugd in Kolchis tot het mysterieuze eiland waar ze haar laatste bekentenis aflegt en zich voor altijd zuivert van de onmenselijke en onvergeeflijke daad waarbij ze haar twee zonen heeft gedood.

door Nancy Peña en Blandine Le Callet | 104 pagina's | hardcover | 26,95 euro | 23,5 x 31 cm | ISBN: 9789083452388 |

© Glénat, Zanzim, Hubert

Verrassende komedie over verwachtingen en werkelijkheid.

In het Italië van de renaissance is Bianca, een jonge vrouw uit een goede familie, oud genoeg om te trouwen. Haar ouders vinden een verloofde naar hun smaak: Giovanni, een rijke koopman, jong en aangenaam. Het huwelijk lijkt goed te verlopen, hoewel Bianca haar teleurstelling niet kan verbergen over het feit dat ze moet trouwen met een man die ze niet kent.

Maar dat was zonder het geheim te kennen dat de vrouwen van haar familie al generaties lang bewaren: een mannenhuid! Door het aan te trekken, wordt Bianca Lorenzo, met alle attributen van een jonge man van verbazingwekkende schoonheid. Ze kan nu incognito de mannenwereld bezoeken en haar verloofde leren kennen in zijn natuurlijke omgeving. Maar in de huid van haar man bevrijdt Bianca zich van de beperkingen die aan vrouwen worden opgelegd en ontdekt ze liefde en seksualiteit.

door Zanzim en Hubert | 160 pagina's | hardcover | 34,95 euro | 23,5 x 31 cm | ISBN: 9789083452395 |

© Glénat, Maran Hrachyan

Wraakroepende pageturner.

Brune, een jonge Parijse vrouw, wordt vaak aangestaard door mannen die zich omdraaien als ze langsloopt. Op een avond, bij het verlaten van een feestje, biedt een kennis haar een lift aan in zijn auto. Ze accepteert. Maar wat moet ze doen wanneer de man zich opdringt? Brune heeft geen tijd om na te denken terwijl ze in het nauw gedreven wordt. Ze zit in de val en weet niet hoe ze eruit moet raken... Het is het begin van een lange nacht van angst, van een nachtelijke race die haar in een macabere spiraal zal storten...

Een donker misdaadverhaal dat overgaat in een beklemmende thriller. *Een Nacht met Jou* stelt krachtig en accuraat een actueel thema aan de orde: het recht van vrouwen om vrije controle te hebben over hun eigen lichaam, maar ook het in twijfel trekken van het woord van slachtoffers. Maran Hrachyans heldere, assertieve stijl geeft ons een kijkje in de verraderlijke mechanismen van schuld en verdrongen geweld.

door Maran Hrachyan | 168 pagina's | hardcover | 34,95 euro | 23,5 x 31 cm | ISBN: 9789083476810 |

© Instagram: @maranhrachyan

INTERVIEW MET MARAN HRACHYAN, AUTEUR VAN EEN NACHT MET JOU

Nadat ze in 2021 geleden in het Frans naam maakte met een stripbiografie van acteur Patrick Dewaere (op scenario van Laurent-Frédéric Bollée), is de jonge Armeense striptekenaars Maran Hrachyan terug met *Een Nacht met Jou*, een donkere, beklemmende thriller waarvoor ze zowel het tekenwerk als het scenario voor haar rekening neemt.

Na je verbazingwekkende biografie van Patrick Dewaere ben je terug met een heel ander album. Hoe is dit verhaal tot stand gekomen?

HRACHYAN: “Het idee voor het album *Een Nacht met Jou* ontstond uit kleine alledaagse dingen die ik had meegemaakt of gehoord. Van daaruit liet ik mijn verbeelding de vrije loop. Wat als ik dit had gedaan? Wat als dat was gebeurd? Zo ben ik begonnen en toen heb ik het besproken met mijn uitgever. Hij moedigde me aan om door te gaan met schrijven en mijn idee verder uit te werken.”

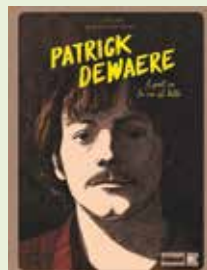
Kan je ons geruststellen dat je niets ernstigs is overkomen zoals wat er in het album is gebeurd?

HRACHYAN: “Nee, gelukkig niet! Het was niet mijn bedoeling om over mezelf te praten. Ik wilde mezelf niet in het middelpunt van het verhaal plaatsen. Wat ik wilde, was praten over dingen die bijna alle vrouwen overkomen, zoals aangesproken worden op straat bijvoorbeeld.”

Voor Patrick Dewaere werkte je samen met een scenarist. Nu heb je zowel de tekeningen als het scenario verzorgd. Wilde je altijd al een complete auteur worden?

HRACHYAN: “Eigenlijk wist ik niet dat ik schrijven zo leuk vond. Eerlijk gezegd had ik wel een vermoeden dat ik ooit scenario's zou schrijven, maar niet zo vroeg in mijn carrière. Het was

In 2021 verscheen bij Glénat het Franstalige album Patrick Dewaere: À Part Ça la Vie Est Belle door Maran Hrachyan en Laurent-Frédéric Bollée. Het is een biografie in stripvorm van de Franse acteur die in 1982 zelfmoord pleegde.

mijn uitgever die me een duwtje in de rug gaf door me echt te vertrouwen. Daar ben ik hem erg dankbaar voor.”

Toen je eenmaal begon met schrijven, duurde het toen lang voordat je de definitieve versie had?

HRACHYAN: “Ja, het kostte me ongeveer zes maanden om het verhaal te schrijven. Ik bleef het scenario veranderen, er op terugkomen, dingen aanpassen om het zo geloofwaardig mogelijk te maken, met als doel dat de lezer echt in het verhaal kon komen.”

Hoe heb je het in de praktijk geloofwaardig gemaakt?

HRACHYAN: “Ik ben met name naar een dokter gegaan om hem te vragen waar je een mes in het lichaam moet steken om iemand te doden. Ik heb hem ook gevraagd hoe lang het duurt voordat de persoon sterft. Maar dat is nog niet alles. Ik heb ook wat onderzoek gedaan om erachter te komen hoe je een gat graaft in het bos, welke weg je moet nemen om op een afgelegen plek te komen, hoe je de bewakingscamera's kan omzeilen, enzovoort.”

Je hebt echt aan alles gedacht!

HRACHYAN: “Ja, ik heb zelfs ontdekt hoe je een lichaam moet inpakken en hoe je de sporen in een flat moet opruimen...”

Heb je een passie voor strafzaken?

HRACHYAN: “Het is een beetje vreemd, maar het antwoord is ja. Vroeger keek ik veel naar *Faites Entrer l'Accusé* (breng de beschuldigde binnen), dat onder een andere titel ook in mijn stripverhaal voorkomt. Maar na een tijdje ben ik er helemaal mee gestopt, omdat ik er te depressief van werd. Ik kijk er soms nog wel naar, maar nooit alleen.”

Waarom doe je dat? Omdat het je bang maakt?

HRACHYAN: “Ja, ik word er vreselijk bang van. Er zijn bepaalde soorten misdaad in het bijzonder die me angst aanjagen. Seriemoordenaars bijvoorbeeld, maar ook verkrachting.”

© Instagram: @maranhrachyan

Heeft een programma als *Faites Entrer l'Accusé* je scenario beïnvloed?

HRACHYAN: “Het heeft me vooral geholpen bij de opbouw van mijn scenario. Het stelde me in staat om een soort derde persoon te gebruiken om het verhaal te vertellen. Ik gebruik het programma als voice-over om mijn verhaal tot een goed einde te brengen.”

Als jij een lijk zou moeten opruimen, weet je dan wie je zou bellen?

HRACHYAN: “De politie natuurlijk! Ik zou nooit doen wat mijn heldin doet, die verre van onschuldig is. Ik hoop dat ik nooit in zo'n situatie terechtkom, maar als dat wel zo was, zou ik direct contact opnemen met de politie en daarna waarschijnlijk met mijn man. Dat gezegd zijnde, als Brune had besloten om de politie te bellen, zou de hele zaak meteen voorbij zijn geweest. Ze zou naar de gevangenis zijn gegaan en er zou niets meer te vertellen zijn geweest. Als scenarioschrijver gaf ik er dus de voorkeur aan om een manier te vinden om mijn verhaal uit te breiden.”

Zoals de titel van je strip al suggereert, speelt je verhaal zich af in één nacht. Waarom heb je deze keuze gemaakt?

HRACHYAN: “Ik wilde echt dat het een nachtelijk verhaal zou worden. Ik heb het gevoel dat we 's nachts de neiging hebben om dingen te overdrijven. Alles lijkt gevaarlijker. Daarom wilde ik dat het zich in de loop van één nacht afspeelde, alsof het een soort nachtmerrie was.”

En de beslissing om veel scènes zonder dialoog in je verhaal op te nemen was ook om de sfeer te bepalen?

HRACHYAN: “Ja, dat klopt! Ik hou er niet van om dialoog te gebruiken als dat niet nodig is, omdat ik er veel plezier aan beleef om de tekeningen het woord te laten voeren. Voor mij zijn tekeningen niet alleen om te illustreren, ze dienen om een verhaal te vertellen, door middel van een camerastandpunt of een blik. Als ik zonder dialoog kan, doe ik dat altijd. Naar mijn mening voel je meer wanneer je naar een beeld kijkt dan wan-

neer je een dialoog leest. Het is waarschijnlijk omdat ik meer een tekenaar ben dan een schrijver dat ik zo werk. Het is makkelijker voor mij om mezelf uit te drukken door te tekenen.”

Brune, het hoofdpersonage in je verhaal, lijkt fysiek op jou. Was dit opzettelijk?”

HRACHYAN: “Nee, helemaal niet! Veel mensen zeggen dat, maar ik kan je verzekeren dat ik helemaal niet geprobeerd heb om haar op mij te laten lijken. Als ik had gewild dat ze op mij zou lijken, had ik er geen probleem mee om dat toe te geven. Het grappige is dat haar gelijkenis met mij geheel onbedoeld is. In werkelijkheid haalde ik mijn inspiratie voor Brune uit andere mensen. Ik had bepaalde modellen in gedachten. Als ik naar het album kijk, vind ik zelfs dat ze niet op mij lijkt. Ze heeft een ander kapsel, een andere neus, een andere mond. Persoonlijk zie ik mezelf niet als ik naar haar kijk. Maar misschien is dat iets wat ik onbewust heb gedaan...”

Je graphic novel heeft een groot whodunitgevoel. Is dat een genre waar je van houdt?

HRACHYAN: “Ja, duidelijk. Vanaf het begin wilde ik een detectiveverhaal maken. Ik hou van verhalen met actie die je in één ruk wil uitlezen. Ik hou ook van verhalen die je een gevoel van angst of adrenaline geven en waarbij je jezelf afvraagt: ‘En wat zalk er nu gebeuren?’ Ik kijk graag thrillers in de bioscoop. Films als *After Hours* bijvoorbeeld. Het grappige is dat deze duistere kant niets voor mij is. Zo ben ik niet in het leven.”

Is het je doel om thrillers te blijven maken?

HRACHYAN: “Ik heb niet echt een heel specifiek carrièredoel. Het beste bewijs daarvan is dat ik begonnen ben als stripauteur met een boek over Patrick Dewaere, ook al kende ik de acteur van tevoren helemaal niet. Mijn eerste album zou ook geen biografie worden. Als ik ermee instemde om het te doen, dan was dat omdat ik dat op dat moment wilde. Zo werk ik graag, project voor project.”

Is *Een Nacht met Jou* meer een detectiveverhaal of een boek over geweld tegen vrouwen?

HRACHYAN: “Dat is een heel goede vraag. Ik denk dat het eerlijk is om te zeggen dat dit album in de eerste plaats een detectiveverhaal is, maar met een feministische boodschap. Mijn primaire doel was om een thriller te schrijven, maar het was voor mij net zo belangrijk om

over geweld tegen vrouwen te praten, omdat deze dingen helaas voortdurend gebeuren. Veel vrouwen vinden het moeilijk om nee te zeggen, gewoon uit beleefdheid. En vaak hebben ze niet per se de juiste reactie op dat moment. Dat is ook het geval met Brune, mijn personage.”

Heb je je tekenstijl veranderd voor dit tweede album?

HRACHYAN: “Nee, ik heb dezelfde techniek aangehouden als voor het Patrick Dewaere-album. Ik teken altijd eerst met potlood en voeg dan de kleuren digitaal toe. Op dit moment teken ik vooral graag met kleurpotlood omdat het een hulpmiddel is waarmee ik meer sfeer in mijn tekeningen kan brengen, vooral dankzij het arceren, maar in de toekomst ben ik bereid om ook andere technieken uit te proberen. Misschien zal ik op een dag een strip maken met inkt, afhankelijk van het project.”

Over sfeer gesproken, de actie van *Een Nacht met Jou* speelt zich af in de wijk Olympiades in Parijs. Ben je geïnspireerd door de film *Les Olympiades* van Jacques Audiard?

HRACHYAN: “Nee, daarom was het niet. Sterker nog, ik heb die film niet gezien. Ik heb er al verschillende keren over gehoord, dus ik moet hem absoluut zien. Ik heb gekozen voor de Olympiades omdat ik wel hou van het 13de arrondissement. Mijn man komt daar vandaan en ik heb er veel tijd doorgebracht. Ik hou echt van de torens in de wijk Olympiades. Ze geven je het gevoel dat je heel klein bent. Ze creëren een gevoel van duizeligheid en emotie. Ze zijn een beetje beklemmend. Ik hou ook van het contrast tussen die heel hoge gebouwen en de ondergrondse parkeergarages. Voor mij stelde deze specifieke setting me in staat om meer spanning in mijn verhaal te brengen. Bovendien kan ik het gebouw in het album heel goed visualiseren, omdat ik mensen ken die daar wonen. Ze waren zelfs zo vriendelijk om me rond te leiden door het gebouw en de parkeergarages, zodat ik mijn huiswerk kon maken.”

Je bent Armeens. Hoe is het met strips gesteld in Armenië?

HRACHYAN: “Het begint zich beetje bij beetje te ontwikkelen. De laatste jaren zijn er steeds meer jonge auteurs gestart. Maar ik moet eerlijk zijn: de reden dat ik in Frankrijk ben komen studeren, was omdat er in mijn thuisland geen mogelijkheid was om strips te leren tekenen. Gelukkig is het er aan het veranderen. Er zijn

nu cursussen in Armenië waar je storyboards kan leren tekenen of scenario's kan leren schrijven. Maar het is allemaal erg nieuw.”

Worden je albums daar uitgegeven?

HRACHYAN: “Nee, nog niet. Mijn droom is dat ze op een dag in het Armeens vertaald worden. Dat zou kunnen voor *Een Nacht met Jou*, maar zeker niet voor het stripverhaal over Patrick Dewaere. Simpelweg omdat hij niet bekend genoeg is in Armenië.”

Is Armenië een onderwerp dat je zou kunnen inspireren voor een toekomstig album?

HRACHYAN: “Ja, absoluut! Ik heb veel ideeën over het onderwerp en ik ben eigenlijk al begonnen met schrijven, maar het is een beetje moeilijk voor me omdat ik mijn land heel erg mis en op het moment is de situatie daar erg ingewikkeld. Dus ik wacht liever tot ik er echt klaar voor ben om erover te praten. Op dit moment is het nog te vroeg. Het moet nog tot rust komen.”

Ben je nog steeds van plan om vanaf nu alleen te werken, of zou je in de toekomst met een scenarist kunnen samenwerken?

HRACHYAN: “Zolang ik iets heb om over te schrijven, denk ik dat ik liever alleen blijf werken. Met dit album heb ik ontdekt dat ik schrijven echt leuk vind. Maar dat weerhoudt me er niet van om andere mensen om advies te vragen als ik vastloop op een onderdeel van mijn verhaal. Voor *Een Nacht met Jou* studeerde ik nog toen ik aan het project begon. Ik had dus de gelegenheid om het te bespreken met mijn leraren, vooral met degenen die les gaven in scenarioschrijven. Daarna heb ik het natuurlijk ook besproken met mijn uitgever, die me heel goed advies gaf, en met mensen uit mijn naaste omgeving.”

Kan je ons iets vertellen over je volgende project?

HRACHYAN: “Ja, het contract is getekend en zou in 2025 uit moeten komen, ook weer bij Glénat (in het Frans, red.). Het wordt weer een ietwat duister en verontrustend verhaal, over de relatie die we hebben met onze dubbelganger.”

Bron: Mathieu Van Overstraeten, age-bd.com

TE VERWACHTEN

Enkele titels om naar uit te kijken.
Alle vermelde titels zijn onder voorbehoud.

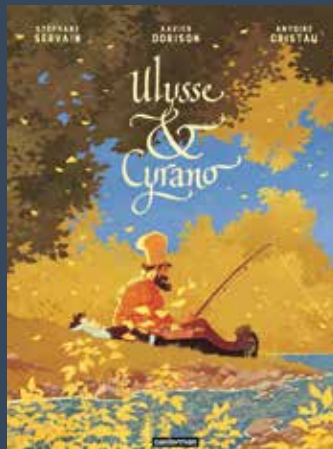
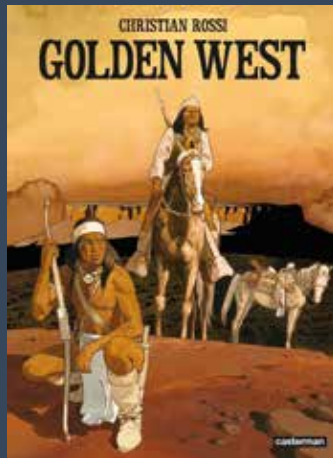
DE HELD VAN HET LOUVRE

Een Algerijnse nachtwaker in het Louvre ontpopt zich tot een redder van de kunst door een van de vrachtwagens te besturen om het patrimonium in juni 1940 uit handen van de nazi's te houden. Op één voorwaarde: dat zijn familie mee mag. Het is het begin van een gevaarlijke rit door een bezet land. Start van een meeslepende trilogie.

GOLDEN WEST

Epische western over de legendarische Geronimo. Christian Rossi (*Jim Cutlass*, *De Ballade van Soldaat Odawaa*) levert hiermee zijn meest persoonlijke en geïnspireerde album af.

MENSENHUID

Een culinair verhaal over leren gelukkig te zijn, geboren uit een diepe vriendschap en een gedeelde passie. Inclusief recepten!

HET DELEN VAN WERELDEN

Een dikke klepper van 240 pagina's door Olivier Grenson (*Niklos Koda*). Een drama tegen de achtergrond van de Duitse bombardementen van september 1940 in een verwoest Londen.

DE VERVLOEKTEN VAN HET BRUINE GOUD

Francis Vallès (*De Meesters van de Gerst*) en Alcante (*De Bom*, *Jason Brice*) bundelen na Rani opnieuw de krachten voor een historisch familiedrama over... chocolade.

SURF NAAR WWW.LAUWERT.COM VOOR ALLE
INFO OVER NIEUWE EN TE VERSCHIJNEN TITELS
EN EXTRA INITIATIEVEN